

اسلام در موزامبیک

اطلاعاتی از موزامبیک:

موزامبیک Mozambique که در جنوب شرقی آفریقا قرار دارد ، از یک طرف متصل به کشور تنزانیکا و از طرف دیگر متصل به کشورهای جنوب آفریقا است . موزامبیک کماشاحل طولانی با اقیانوس هند دارد . مقابل جزیره «ماناگاسکاره» واقع شده است . مجموع مساحت موزامبیک بالغ بر ۸۳۰۰۰۰ کیلومتر مربع است و با سخت آن لورنومارکیز Lourenco Marques نام دارد . و تعداد نفوس این سرزمین آفریقایی در حدود ۸ میلیون نفر است و متجاوز از سدهزار نفر اروپایی و ۱۶ هزار نفر آسیایی در آنجا سمری یزند .

موزامبیک از نقطه نظر تقسیم داخلی به ۹ ایالت یا استان ، بنامهای زیر تقسیم شده است:

لورنومارکیز ، جازا ، مانیکا ، صوفالا ، زامبیزیا ، موزمبیک ، کابو ، دلجادو ، و نیاسا ، موزامبیک ، مانند دیگر سرزمینهای قاره سیاه ، سرشار از منابع طبیعی و معدنی از جمله : طلا ، بeryl آهن ، مس ، زغال سنگ ، بوکسیت ، گوبالتو نفت است و صادرات کشاورزی آنرا ، پنبه ، شکر ، چای ، و روغن های نباتی تشکیل میدهد ، دامداری در این سرزمین نیز تروت هنگفتی را برای سرمایه داران خارجی تولید میکند !

نام «موزامبیک» از اسم یکی از سلاطین پیشین عرب بنام «سید موسی سابیق» گرفته شده بود ولی پرتغالیها آنرا طبق دلخواه خود تغییر داده اند ! پرتغالیها از آنجا که خواهیم دید ، برای نخستین بار در دوران حکومت «واسکودا» در سال ۱۴۹۸ میلادی ، با این سرزمین آشنا شدند .

متأسفانه مردم موزامبیک ، با همه ثروت خدادادی که دارند از هرگونه دست ز آسایش و زندگی انسانی محروم هستند ، تا آنجا که در سراسر آن سرزمین ، از مردم بومی ، فقط ۵ هزار دانش آموز ابتدائی و در حدود ۱۵۰ نفر دانش آموز دبیرستانی وجود دارد و بقیه مردم ، یعنی اکثریت ، در سایه حکومت استعماری پرتغال متشنج ای بسواد هستند .

پرتغالیها براداره موزامبیک نظارت مستقیم دارند ، مگر حاکم آن از طرف وزارت مستعمرات پرتغال ، تعیین و اعزام میشود و هم اکنون امیرالاستهای پرتغالی معتقدند

که موزامبیک یکی از «استانهای آنکسور» است ، چنانکه ژرفانهای قداره بند فرانسه نیز روزگاری «الجزایر» را یکی از ایالات تجزیه ناپذیر ! فرانسه اعلام میداشتند :

ولی چنانکه در شماره آینده خواهیم دید ، علاوه بر جهان بی گیر و دامنه دار مردم سلبان این سامان بر ضد اشغالگران مسیحی خارجی ، و علاوه بر اسخاد سازمانهای اسلامی شمال موزامبیک در سال ۱۹۵۴ م بر ضد امپریالیسم غربی ، از سال ۱۹۶۰ م همه نیروهای اسلامی و غیر اسلامی ، تحت نظارت : «اتحادیه ملی آفریقائی موزامبیک» - مانو - بمقاومت مسلحانه بر ضد نیروهای پرتغال پرداخته و به جهاد آزادیبخش ، برای رهائی میهن خود از سلطه استعمار ، دست زده اند .

اسلام در موزامبیک :

شاید بتوان گفت که تاریخ پیدایش اسلام در موزامبیک با سابقه تر از تاریخ نفوذ اسلام در اکثریت سرزمینهای قاره سیاه است .

برای آنکه در قرن هشتم هجری گروهی از بازرگانان و دریانوردان مسلمان ، از مناطق خلیج فارس و سرزمینهای عربی ، به موزامبیک سفر کردند و همین گروهها ، پیام اسلام را به مردم بت پرست آن ، ابلاغ نمودند ، البته عدهای از مورخان معتقدند که چون ساحل شرقی آفریقا متصل به اقیانوس هند است و از زمان پیش از پیامبر اسلام هم راه دریائی بازرگانان بوده ، احتمال دارد که نخستین گروه مسلمان ، خیلی زودتر از قرن هشتم هجری ، باین سرزمین قدم گذاشته باشد ، ولی در هر صورت ، آنچه مسلم است : در قرن هشتم هجری اسلام به موزامبیک راه یافت و در قرن نهم در طول ساحل شرقی آفریقا ، از صومالی تا شهر صوفالا در داخل موزامبیک ، نفوذ نموده و توسعه پیدا کرد .

تمامی شهرهای ساحلی آفریقائی شرقی و از همه مهتمتر صوفالا در «موزامبیک» و کلوه در «تانزانیکا» مراکز مهم تجارت طلا و غیره بوده و با مسقط و عمان و دیگر سرزمینهای خلیج فارس ، و بعضی از کشورهای خاورمیانه ، روابط تجارتنی داشتند . طیبا رفت و آمدهای زیادی ، از طرف مسلمانان در این سرزمینها بعمل میآمد . تاریخ نشان میدهد که گروهی از شیعیان «مسقط» وعدهای از مردم شیراز بسوی سرزمینهای آفریقائی شرقی رهسپار شدند و ضمن اقامت در آن سامان ، به تبلیغ اسلام و داد و ستد و امور بازرگانی پرداختند .

نسل گروههایی که از شیراز باین سرزمینها آمده بودند ، هنوز در زنگبار (۱) به «شیرازی» و «همزری» معروف هستند .

۱- متأسفانه در کودتای چند سال پیش زنگبار که توسط چند افسر مسیحی و با توطئه امپریالیسم غربی ، رخ داد ، گروه زیادی از این مسلمانان کشته شدند و عده بسیار زیادی از اعراب مسلمان هم تبعید یا آواره شدند . شرح و چگونگی آرا در موقع معرفی زنگبار خواهید خواند !

مناقصه طبق گزارش نشریه «الخيار العالم الاسلامي» (۱) چاپ دمشق مكرمه و گروههای شيعه در موزامبيك، به علت فقدان تشكيلات کافی و مبلغ منفي، كم كم از هم پائينده شدند و بر اثران اهل سنت، به علت پشتیبانی اعراب مسلمان، روز بروز بر نفوذ و قدرت خود افزودند. و البته هم اکنون در این سرزمين، گروهی شيعه پاکستانی و هندی بسر ميرند. ولی افرادی هم و محلی، بیشتر پیرو مذهب اهل سنت هستند و تمامی هم که از جزیره موريس آمدهاند، پیرو فرقه اسماعیلیه می باشند. ۱.

لندن اسلامی در موزامبيك :

هنگامیکه «صعوتی» جهانگرد و جغرافیدان معروف عرب، در قرون وسطی در سال ۹۲۲ هجری به بازدید شهرهای ساحلی شرق آفریقا پرداخت و از شهر سووالا و مناطق سلطان نشين معروف به «مولوتاباه» (معنی: دارای معادن) دیدن نمود، با آثار شگرف تمدن شگوفان اسلامی، در همه زمینها، روبرو شد و دریافت گشت رونق اقتصادی این سرزمینها، ناشی از نفوذ تمدن اسلامی در طول سواحل آفریقای شرقی بوده است و تجارت و بازرگانی هم برخلاف مشهور، منحصر به «علاقه» نیست، بلکه صادرات گوناگونی از قبیل: پوست، عاج، شمشیرهای هندی و غیره صادرات از طریق خلیج فارس، کالاهای نیز وارد میکنند.

پیشرفت اسلام و رونق اقتصادی موزامبيك و دیگر سرزمینهای همجوار آن، همچنین ادامه داشت تا آنکه در اولقرن نوزدهم میلادی، نخستین حملات نظامی برتالیها بر موزامبيك آغاز شد. برتالیها، پس از مدت شدن راه دریائی بروی آنان، بوسیله حکومت عثمانی، بدینکار تشویق و جویبی بودند و موزامبيك را مورد تجاوز قرار دادند و پس از وحشیگریها و کشتارهای بی رحمانه، آنها را تصرف نمودند و به مبارزه با اسلام و مسلمانان پرداختند. ولی ظمیر غم خورگه می ناچوانسردانه امپریالیسم غربی و ظمیر غم نسل طولانی استعمار بر فعال مسیحی، هم اکنون از مجموع نفوس موزامبيك ۳۵ درصد مسلمان و ۵۵ درصد مسیحی است و فقط ۱۰ درصد مسیحی هستند. مسلمانان بیشتر در قسمت شمالی موزامبيك بسر می برند و در لوزومار کین دارای اوصاف و در شهر موزمبيك دارای يك مسجد هستند و اداره امور آنان نیز بوسیله قاضی شرعی انجام می یابد.

۱ - شماره (۲۱) سال اول، ۱۳۸۶ ه. ش.

قابل توجه عموم

بسیاری از علاقه مندان مجله وجه اشتراك خود را علی چك یا حواله بانکی به دفتر مجله ارسال میدارند بدون این که آدرس صحیح خود را برای ما بنویسند و طعا از نرسیدن مجله نگران خواهند شد. خواهشمند است آدرس کامل خود را پس از ارسال وجه اشتراك فوراً به دفتر مجله ارسال فرمائید.